

De munten en bankbiljetten van Katanga

Werner Grosemans en Leopold Verbist

Onmiddellijk na de onafhankelijkheid van Congo in 1960 scheurde de provincie Katanga zich af onder leiding van Moïse Tshombe hierin gesteund door België en de Union Minière. Katanga was de rijkste provincie van Belgisch Kongo dankzij de bodemschatten, zoals koper, kobalt, tin, coltan en uranium. België had in 1906 de Union Minière du Haut-Katanga opgericht die er de bodemschatten ontgon en die uiterst winstgevend was en ook een zekere locale welvaart had gecreëerd.

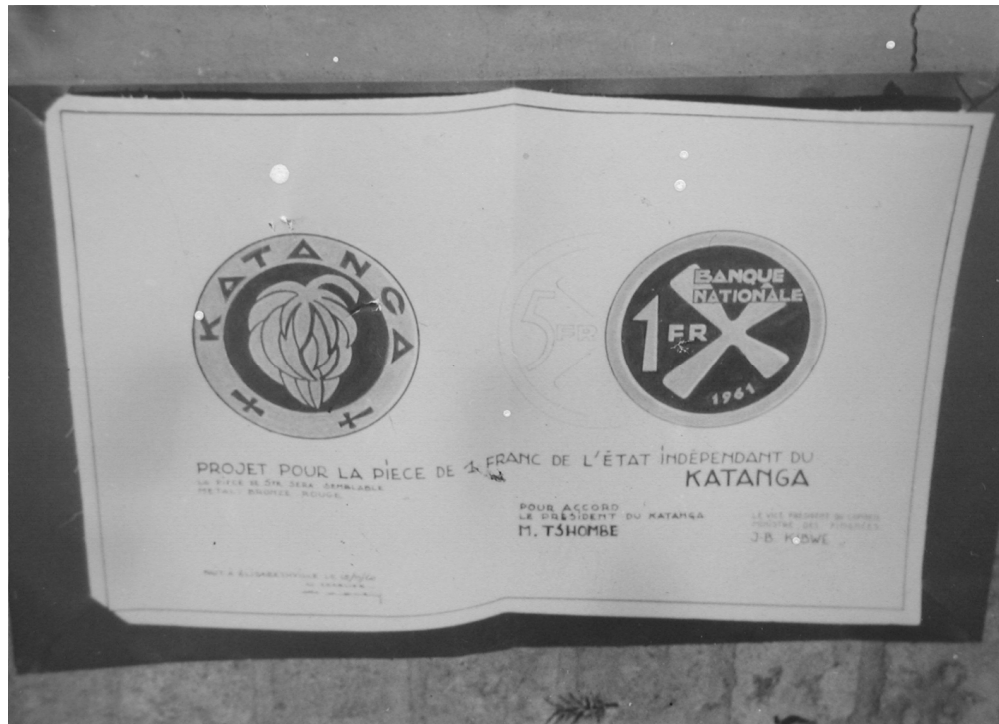
De afscheiding werd echter niet gesteund door de Verenigde Naties en werd na heel wat gevechten beëindigd begin 1963.

De munten van Katanga

De kunstenaar Claude Charlier, een Belg die in Katanga verbleef, werd gevraagd door de minister van Financiën Jean-Baptiste Kibwe om munten voor Katanga te ontwerpen. Hij maakte een groot papieren ontwerp van de voor- en keerzijde voor een 5 en 1 frankstuk, evenals een maquette in koper van de voorzijde in 3 exemplaren, 10 à 15 cm diameter. Via een vertegenwoordiger van het Engelse bedrijf ICI (Imperial Chemical Industries) verliepen de contacten met Engeland om de munten daar te laten slaan. Het ontwerp werd voorgesteld aan president Tshombe die de zaak goedkeurde. Helaas kreeg Charlier het ontwerp en de maquettes nooit terug, maar er zijn wel foto's van bewaard gebleven, hier afgebeeld. De munten werden door de Munt van Birmingham geslagen en in juli of augustus 1961 in omloop gebracht.

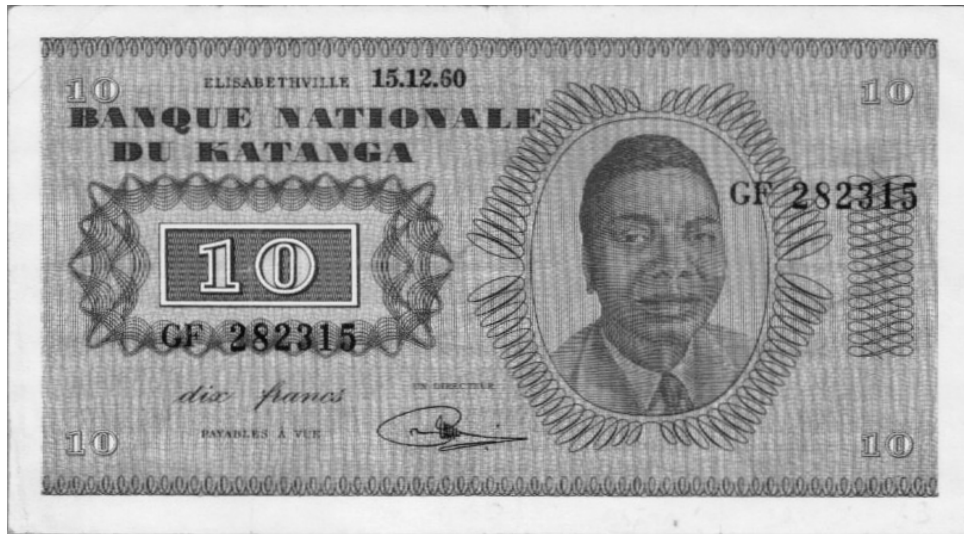
*Het ontwerp van de munten van Katanga, (in dunne lijnen ook de 5 frank)
met onderaan plaats voor de handtekeningen van Tshombe en Kibwe*

Er werd ook een gouden afslag van de 5 frank gemaakt. Deze werd uitgedeeld aan de genodigden bij de eerste verjaardag van de Nationale Bank van Katanga in hotel Leopold II te Elisabethstad op 8 augustus 1961. De gouden 5 frank werd ook op de vrije markt aangeboden aan 20 USD (= 1000 BEF destijds) om de staatskas spijzen. De gouden munten dienden ook om er de huurlingen mee te betalen.

De bankbiljetten van Katanga

Er werden ook bankbiljetten uitgegeven in twee series: coupures van 10, 20, 50, 100, 500 en 1000 F in 1960 in omloop gebracht in januari 1961 aan een koers van 1 Katangese frank = 1 Congolese frank = 1 BEF. Deze hadden allemaal het portret van Tshombe op de voorzijde en het theater van Elisabethstad op de keerzijde. Een tweede serie met coupures van 100, 500 en 1000 F werd in omloop gebracht in februari 1962. Deze hadden locale motieven en niet meer het portret van Tshombe.

10 frank Katanga met portret van Tshombe, 137 x 76 mm,
eerste serie 1960, gedrukt door Roto-Sadag SA, Zwitserland

100 frank Katanga, 136 x 65 mm,
tweede serie 1962, gedrukt door Johan Enschede en Zonen, Nederland